

Dateringar från gravfältet Lundskullen

Arkeologisk skadebesiktning

Vårgårda-Fötene 1:14
Södra Härene socken
Vårgårda kommun
Mats Hellgren

Rapport 2023:19

Dateringar från gravfältet Lundskullen

Arkeologisk skadebesiktning

Vårgårda-Fötene 1:14

Södra Härene socken

Vårgårda kommun

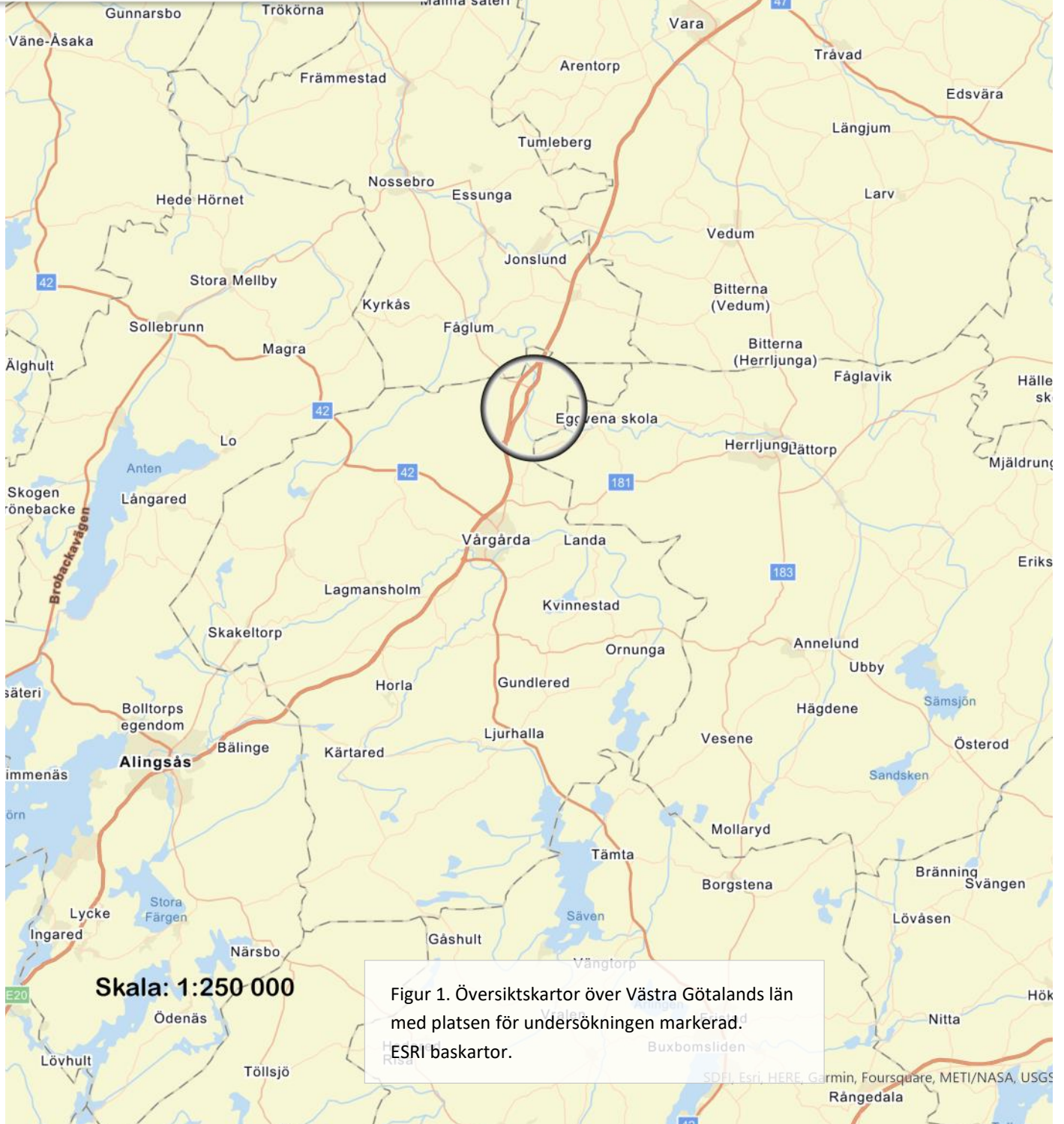
Mats Hellgren

Göta Arkeologi Rapport 2023:19

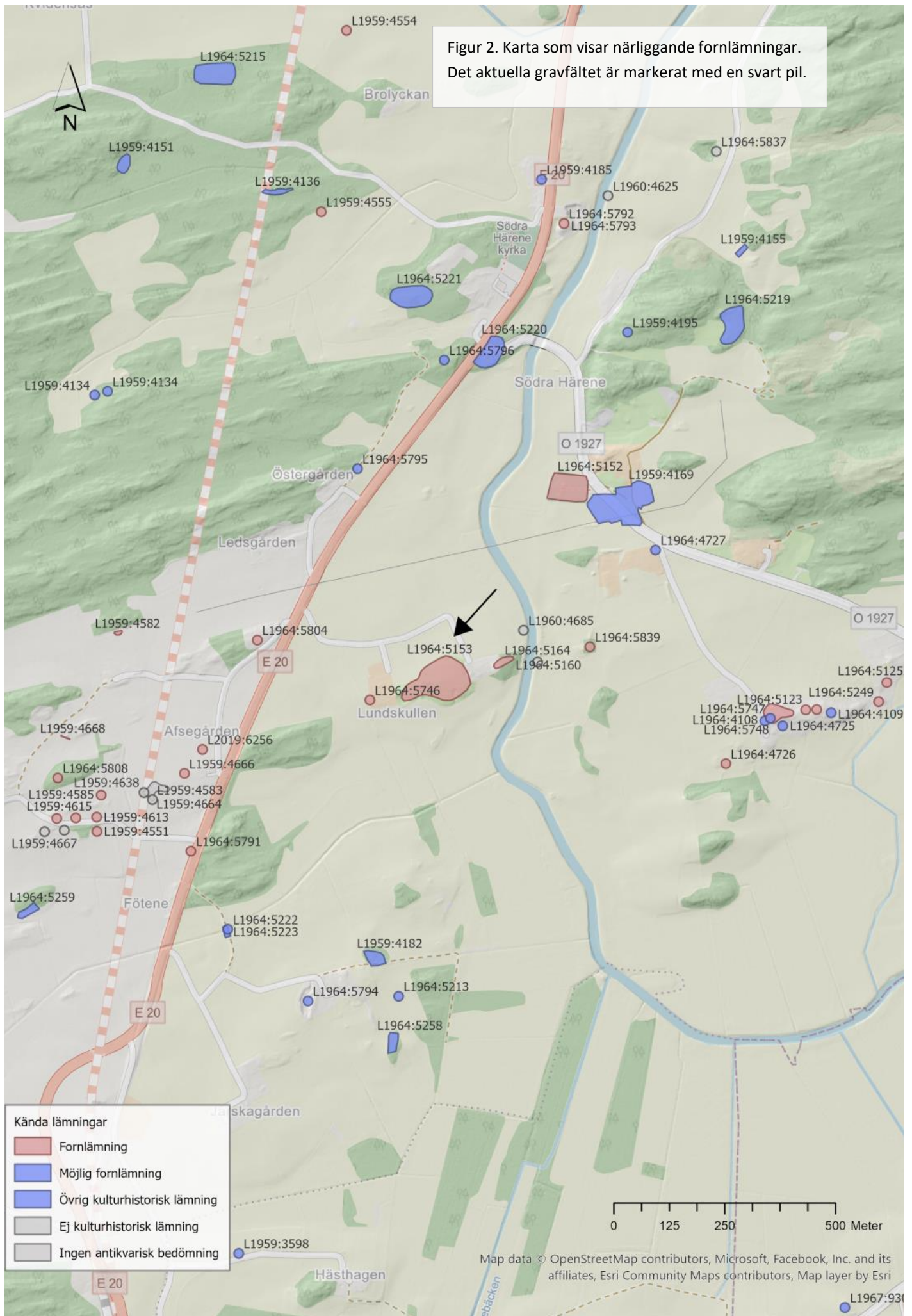
Omslagsbild: Foto som visar några av de resta stenarna som finns inom gravfältet. Foto Mats Hellgren.

Innehåll

Bakgrund och resultat.....	8
Källförteckning.....	9
Administrativa uppgifter.....	9
Bilagor	9

Figur 2. Karta som visar närliggande fornlämningar. Det aktuella gravfältet är markerat med en svart pil.

Figur 3. Karta som visar det aktuella gravfältet samt fornlämningar i omedelbar närhet. De aktuella gravarna (A100 och A137) är markerade som blåa polygoner medan tätkanten är markerad med en svart linje.

Figur 4. Foto från sydväst. Den kvarvarande delen av grav A100 är markerad med en blå linje.

Foto Mats Hellgren.

Figur 5. Foto från nordöst. Den kvarvarande delen av grav A137 är markerad med en blå linje.

Foto Mats Hellgren.

Bakgrund och resultat

I samband med ett besök vid gravfältet Lundskullen (L1964:5153) i Södra Härene socken i Vårgårda kommun den 17 april 2023 upptäcktes att två gravar belägna intill en tätkant hade eroderat så kraftigt att flera brända benbitar och kolbitar kunde iakttas (se figur 3, 4 och 5). De båda gravarna mättes in med GPS och erhöll benämningen A100 respektive A137 och de påträffade benbitarna omhändertogs. Därefter togs kontakt med länsstyrelsen i Västra Götalands län varav det beslutades att skicka in benmaterial från de båda gravarna i dateringssyfte. Benprover insändes till Ångströmlaboratoriet vid Uppsala universitet och proverna bekostades av länsstyrelsen.

Det aktuella gravfältet är 170x80 meter stort (NÖ-SV) och består av 1 hällkista, 4 högar, 18 runda stensättningar, 1 treudd, 1 domarring och 40 resta stenar. Det finns flera gamla stora täktgropar i gravfältet som har skadat flera gravar.

De aktuella gravarna är belägna i gravfältets västra del i kanten av en gammal täkt. Gravarna består av en hög, A100, som ursprungligen varit cirka 4 meter i diameter och cirka 0,5 meter hög och en stensättning, A137, som ursprungligen varit cirka 5 meter i diameter och 0,3 meter hög.

Gravarna har först skadats av täkten och därefter av erosion. Vid besöket hade närmare hälften av de båda gravarna försvunnit ned i täktgropen (se figur 4 och 5). Själva täktgropen är cirka 30x15 meter stor och närmare 5 meter djup.

Dateringarna visade att högen A100 härrör från sen vikingatid/tidig medeltid (995-1156 e. Kr.) och att stensättningen A137 härrör från senare delen av vendeltid (663-773 e. Kr.) (se bilaga 1).

Det finns en tidigare känd datering från gravfältet där fynd av brända ben daterades till folkvandringstid/tidig vendeltid (430-650 e. Kr.) (Håkansdotter, L. 2019).

Sålunda finns det tre dateringar från gravfältet vilka visar att det nyttjades åtminstone under vendeltid och under sen vikingatid/tidig medeltid. Den sistnämnda dateringen är intressant då den pekar på att kristendomen inte fullständigt hade slagit igenom under tidigt 1000-tal i denna del av Västra Götaland.

Källförteckning

Fornsök, www.raa.se

Håkansdotter, L. 2019. *Fallen sten på Lungskullen. Arkeologisk vårdinsats, RAÄ Södra Härene 6/L1964:5153, Fötene 1 :14, Södra Härene socken, Vårgårda kommun. Västarvet kulturmiljö, Arkeologisk rapport 2019 :44*

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsen diarienummer: 435-16343-2023

Göta Arkeologi projektnummer: 2318

Kommun: Vårgårda

Socken: Södra Härene

Fastighet: Vårgårda-Fötene 1:14

Fältarbete datum: 2023-04-17

Fältarbete personal: Mats Hellgren, Simon Karlsson

Bilagor

Bilaga 1. C14-analyser

Bilaga 1. C14-analys

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2023-08-09

Mats Hellgren
Göta Arkeologi
Lyckebovägen 15
518 40 SJÖMARKEN

Resultat av ^{14}C datering av brända ben från L1964:5133, Lundskullen, Södra Härene, Västergötland. (p 5298)

Förbehandling av brända ben:

1. 1.5 % NaOCl tillsatt till det rengjorda och krossade benprovet och blandningen fick stå i rumstemperatur i 48 h.
2. Provet tvättat till neutral i avjoniserat vatten.
3. 1 M HAc tillsatt till provet och blandningen fick stå i rumstemperatur i 24 h.
4. Provet tvättat till neutral i avjoniserat vatten och intorkat.
5. Lakning med 6 M HCl.
6. Den erhållna CO_2 -gasen grafteras därefter Fe-katalytiskt före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratorn.

RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\text{‰}$ V-PDB	^{14}C ålder BP
Ua-79320	P100	-20,1	984 ± 28
Ua-79321	P137	-18,6	1 297 ± 28

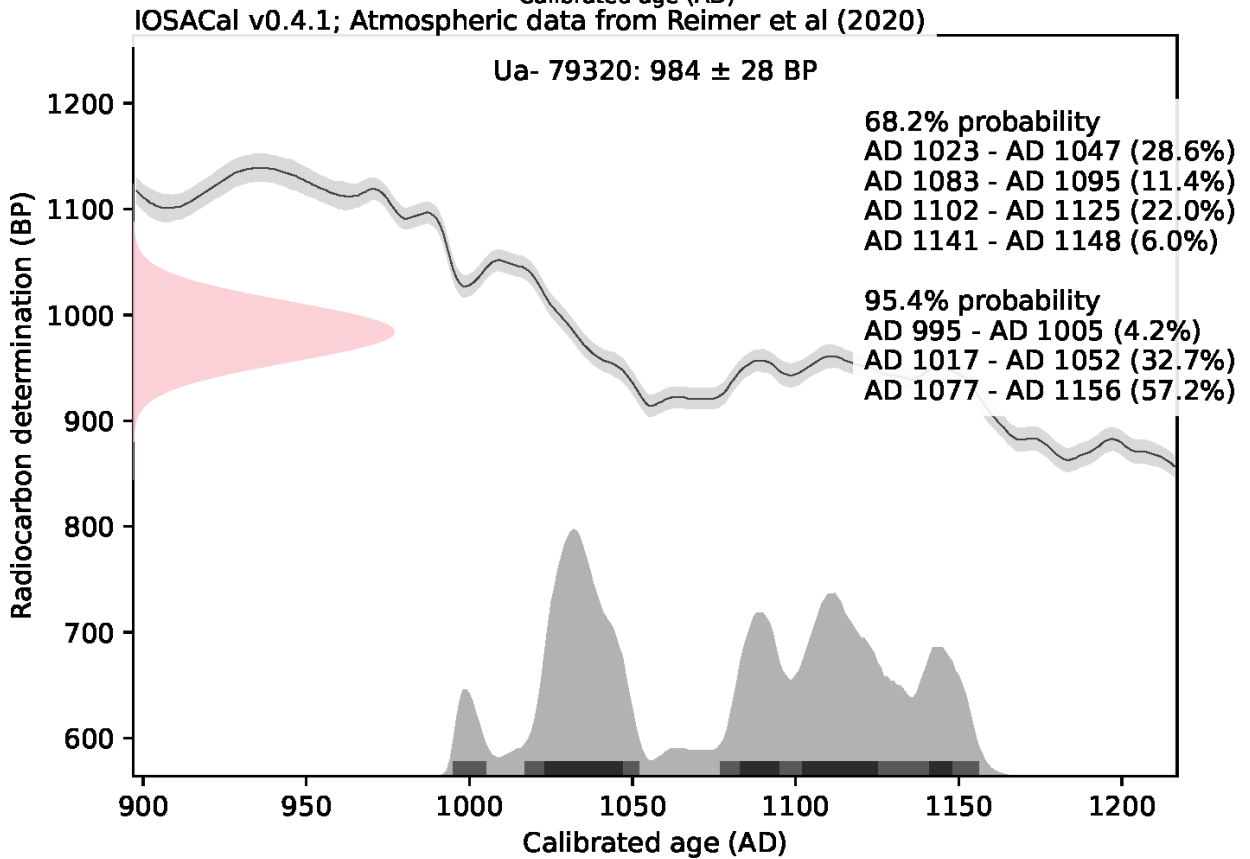
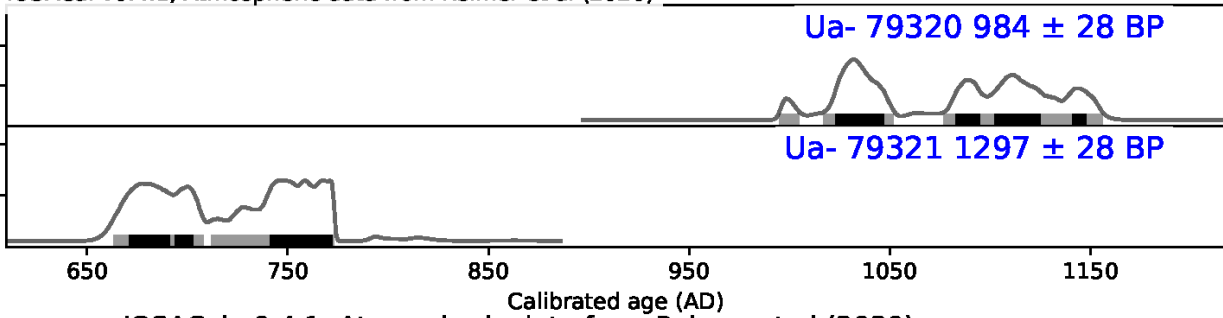
Med vänliga hälsningar

Melanie Melanie Mucke
2023.08.09
Mucke 11:00:11 +02'00'

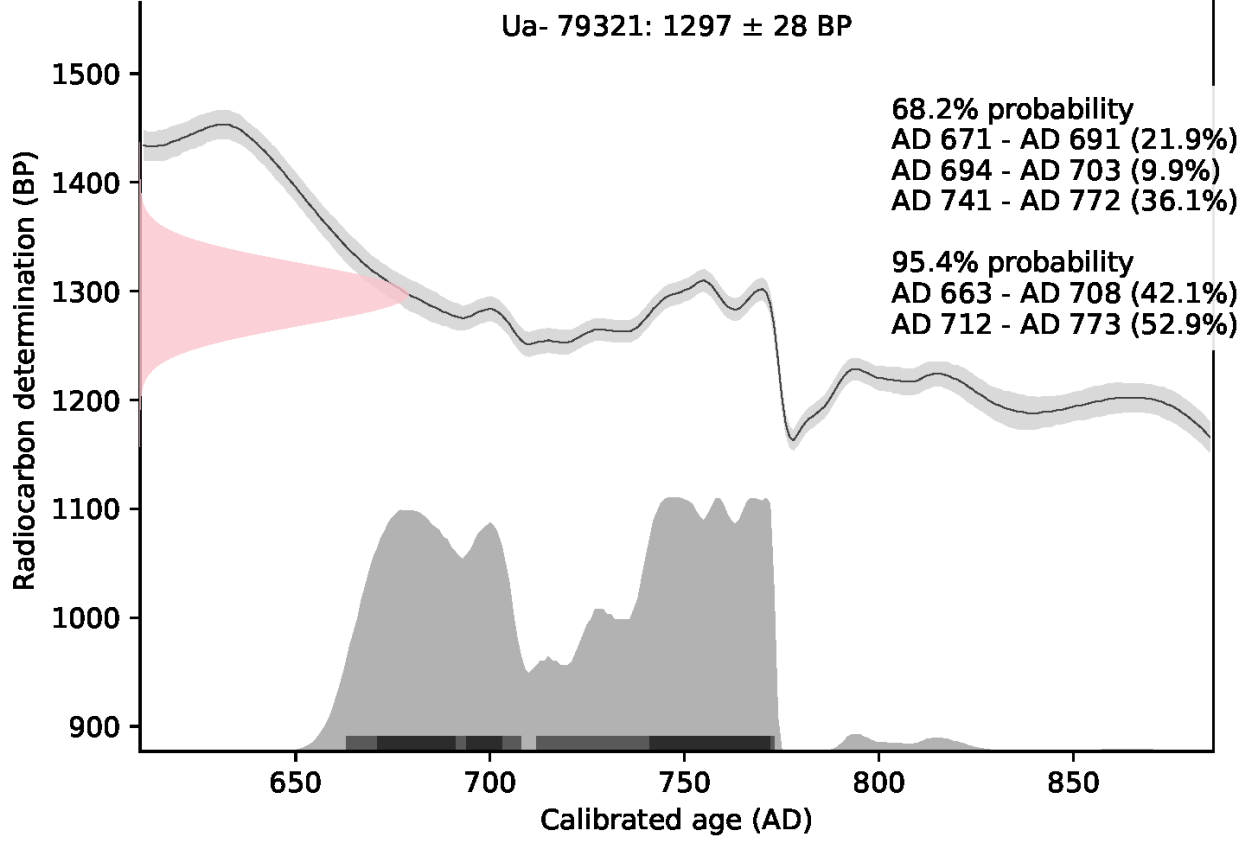
Melanie Mucke/Daniel Primetzhofer

Kalibreringskurvor

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

GÖTA
ARKEOLOGI